

De noordelijke oncilla

De oncilla is een van de kleinste kattensoorten van zuidelijk Amerika. Hij komt met name voor in de regenwouden. Het is belangrijk dat er veel beschutting is voor de oncilla.

De oncilla is een goede klimmer, maar ook een goede zwemmer!

De oncilla wordt ook wel tijgerkat genoemd.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de oncilla te houden?	3
Wat voor soort dier is de noordelijke oncilla?	3
Verschillende soorten?	4
Basisinformatie over de noordelijke oncilla	5
Hoe ziet de noordelijke oncilla er uit?	6
Waar leeft de noordelijke oncilla?	7
Hoe leeft de noordelijke oncilla?	8
Waarom gaat het steeds minder goed met de oncilla?	10
Waarom zou het erg zijn als de oncilla uitsterft?	11
Wat kun jij doen om de oncilla te helpen?	12
Wat doet Stichting SPOTS?	13
Hoe werkt Stichting SPOTS?	14
Leuke weetjes	15
Alle links	16
Bronvermelding	16

Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de oncilla te houden?

Omdat de oncilla zo'n mooi dier is en omdat er steeds minder oncilla's op de wereld zijn. Het is heel belangrijk dat er mensen zijn die de oncilla en andere dieren willen beschermen. Daarom moeten mensen weten dat de oncilla een supermooi en bijzonder dier is. Als jij dat tegen je klasgenoten vertelt, worden zij misschien wel net zo enthousiast als jij!

Verderop kun je lezen wat je nog meer kunt doen om de oncilla te helpen.

Wat voor soort dier is de noordelijke oncilla?

De noordelijke oncilla behoort tot de **katachtigen**. De katachtigen zijn verdeeld in **grote katten** en **kleine katten**. Het verschil wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door elf kleine botjes in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten dan kan de kat spinnen en niet brullen. Dit zijn de 'kleine katten'. Dit zijn bijvoorbeeld de huiskat, de lynx en ook de oncilla. Als de botjes niet aan elkaar vast zitten, dan kan de kat brullen maar niet spinnen. Deze katten behoren tot de 'grote katten' (bijvoorbeeld de leeuw, tijger en jaguar).

De oncilla heeft ook een officiële naam. Deze officiële naam is een wetenschappelijke naam. Deze is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over een dier praten. De wetenschappelijke naam van de noordelijke oncilla is **Leopardus tigrinus**.

In Nederland kun je de oncilla helaas niet bekijken in de dierentuin.

Verschillende soorten?

Je kon al lezen dat alle dieren een wetenschappelijke naam hebben. Soms zie je daar achter nog een derde naam, zoals *Leopardus tigrinus oncilla*. Deze derde naam geeft de ondersoort van het dier aan. Er zijn kattensoorten die in verschillende gebieden voorkomen, en die gebieden **verschillen** vaak heel veel van elkaar in **landschap** of **temperatuur**. Ze leven dus in **andere omstandigheden**. Vaak zien die katten er in verschillende gebieden iets **anders** uit. Het zijn dan verschillende **ondersoorten**. Omdat er vaak veel discussie is om de diverse ondersoorten, benoemen wij deze niet verder in de spreekbeurten. Als je meer over ondersoorten wilt weten, kun je altijd kijken op onze website:

<https://stichtingspots.nl/onze-katten/alle-katachtigen/noordelijke-uncilla/>

De uncilla wordt vaak **verward** met andere katachtigen, zoals de ocelot en de margay. Deze soorten leven ook in Zuid-Amerika. Hier zie je de verschillen:

Ocelot

Margay

Oncilla

Je ziet dat het best lastig is om deze katten uit elkaar te houden. Maar als je goed kijkt, zie je toch wat verschillen. Kijk maar eens naar het stippenpatroon. Ook de grootte verschilt. De ocelot is het grootst, dan de margay, dan de uncilla.

Basisinformatie over de oncilla

Stam:	Chordata (gewervelden)
Klasse:	Mammalia (zoogdieren)
Orde:	Carnivora (vleeseters)
Familie:	Felidae (katachtigen)
Geslacht:	Leopardus
Soort:	tigrinus
Lichaamslengte:	Ongeveer 48,2 centimeter
Staartlengte:	Ongeveer 27,9 centimeter
Gewicht:	Ongeveer 2,3 kg
Levensverwachting:	In het wild ongeveer 10-14 jaar, in gevangenschap 16-20 jaar

Hoe ziet de noordelijke oncilla er uit?

De oncilla is een kleine katachtige. Hij is wat langer dan onze huiskat, maar is lichter gebouwd.

Vacht

De oncilla heeft een dikke fijne vacht, met rozetachtige vlekken. De vachtkleur verschilt van grijs tot lichtbruin. De buik is een stuk lichter van kleur. Er bestaan ook zwarte oncilla's.

Kop

De oncilla heeft een smalle kop, met witte lijntjes boven de ogen. De oren zijn rond, met een witte vlek aan de achterkant. De oogkleur verschilt van licht tot donkerbruin.

Staart

De staart van de oncilla heeft 7 tot 13 zwarte ringen. Het puntje van de staart is zwart. De staart wordt gebruikt voor het evenwicht.

Poten

De oncilla heeft scherpe klauwen, waardoor hij goed kan klimmen, en waar hij prooi mee kan vangen.

Met zijn **snorharen** kan de oncilla ook in het donker de weg vinden. Zijn snorharen zitten aan de neus en kun je vergelijken met voelsprietten.

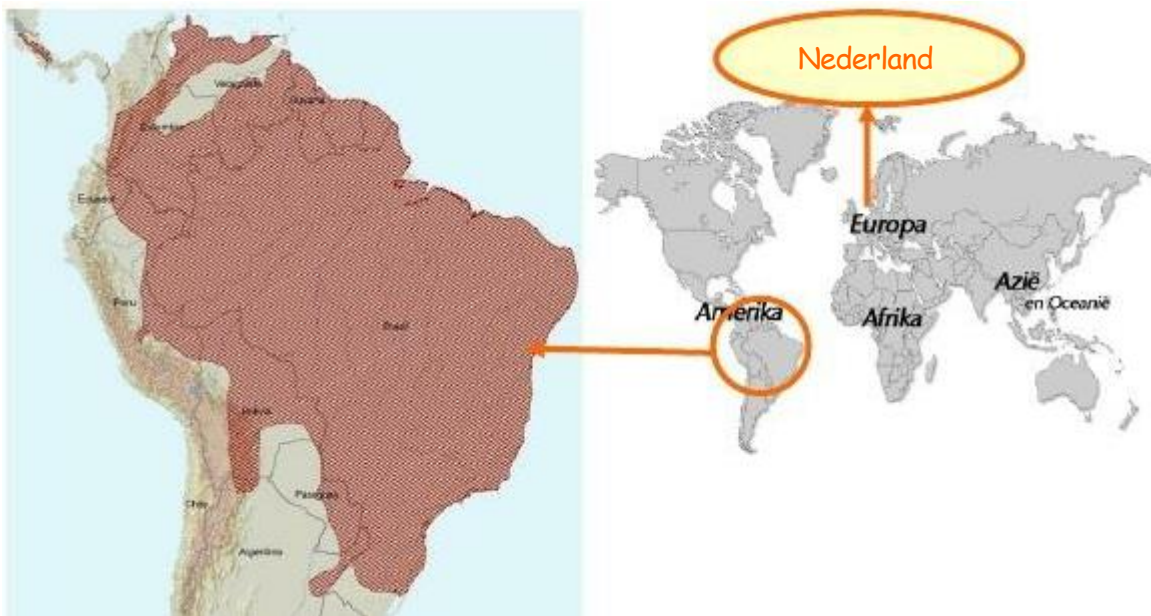
De oncilla heeft **scherpe hoektanden**, waarmee hij zijn prooi kan vangen en vasthouden.

De meeste kleine katachtigen hebben spleetjes als **pupillen**. Vooral als het heel licht is, kun je dit goed zien. Net als een cheeta heeft de oncilla **traanstrepen**. Dit zijn zwarte strepen die van de ooghoek naar de mondhoek gaan.

Waar leeft de noordelijke oncilla?

De noordelijke oncilla komt voor op het continent **Amerika**, en dan met name in het noordelijke deel van Zuid-Amerika, en in een klein stukje van Midden-Amerika. De landen waar hij voorkomt zijn Bolivia, Brazilië, Colombia, Costa Rica, Ecuador, Frans Guyana, Guyana, Panama, Peru, Suriname en Venezuela. Het leefgebied van de noordelijke oncilla en zuidelijke oncilla overlappen soms. Daarom kun je in het plaatje aan de rode kleur zien waar beide soorten gezamenlijk voorkomen.

De oncilla komt in verschillende gebieden voor, maar het liefst leeft hij in **beboste gebieden**. De leefgebieden verschillen van dichte tropische regenwouden, tot vochtige lage bergbossen en beboste berghellingen. Ze komen ook voor in gebieden die door mensen zijn veranderd, zoals plantages.

Het is belangrijk voor de oncilla dat er genoeg **beschutting** is, dus veel bomen en struiken.

Hoe leeft de noordelijke oncilla?

Een oncilla leeft, voor zover bekend, meestal alleen. Dit wordt ook wel **solitair** genoemd. De meeste kattensoorten, en ook de oncilla, hebben een eigen **territorium**, zo wordt het gebied waarin ze leven genoemd. Om aan te geven waar de kat zijn of haar territorium heeft, sproeit hij met **urine** en laat **ontlasting** achter. Zo kan elke soortgenoot zien en ruiken dat hier al iemand woont.

Het verschilt per gebied wanneer de oncilla actief is. Sommige oncilla's zijn vooral actief in de nacht, andere in de schemering, en weer andere juist overdag. Er is verder nog maar **weinig bekend** over het gedrag van de oncilla.

Voortplanting

Er is nog niet zoveel bekend over de voortplanting van de oncilla. De periode dat mannetjes en vrouwtjes oncilla's bij elkaar komen noemen we de **paartijd**. Na ongeveer 75 dagen wordt er meestal **1 jong** geboren. Soms worden er 2 of 3 geboren.

De jongen van kleine kattensoorten, en dus ook van de oncilla, worden ook wel **kittens** genoemd. Bij grote kattensoorten, zoals de leeuw, worden de jongen welpen genoemd.

Kittens zijn bij de geboorte nog helemaal **blind**, de ogen gaan na een paar dagen open. Tandjes komen na ongeveer 21 dagen door. Rond 5-7 weken begint het kitten met het eten van vast voedsel. Na zo'n 12 weken is het jong klaar om op eigen benen te staan.

Wist je dat...

Mannetjes oncilla's
eerder volwassen zijn?
Zij zijn na ongeveer
1,5 jaar volwassen,
vrouwtjes na 2 jaar.

De jacht en de prooien van de oncilla

De oncilla is een **carnivoor**. Dit betekent dat hij vlees eet. De dieren waarop de oncilla jaagt, worden **prooien** genoemd.

Een oncilla jaagt vooral op **kleine zoogdieren en vogels**. Verder eet hij bijvoorbeeld knaagdieren, eieren en hagedissen.

Als de oncilla een prooi ziet, sluipt hij er zachtjes op af. Dan **bespringt** hij zijn prooi! Zijn tanden zijn zo scherp en sterk, dat ze de achterkant van een schedel kunnen doorboren. Dit klinkt misschien zielig, maar zo is de prooi in één keer dood, en lijdt het weinig pijn.

Een oncilla kan heel goed klimmen, en jaagt soms ook vanuit bomen.

Waarom gaat het steeds minder goed met de oncilla?

Voor de meeste kattensoorten geldt dat er vroeger meer katten waren dan nu. Dit geldt ook voor de oncilla. De oncilla is in de meeste landen gelukkig beschermd. Maar er zijn toch een paar redenen waarom het niet zo goed gaat met de oncilla:

- **Verlies van leefgebied** - Doordat er steeds meer mensen komen, worden de steden groter, komen er meer wegen, meer plantages en boerderijen, en zo blijft er steeds **minder ruimte** voor de natuur. Zo blijft er dus ook minder leefruimte over voor de oncilla. De gebieden waarin de oncilla leeft, raken ook steeds meer **versnipperd**. Wat eerst een groot aaneengesloten gebied was, zijn nu allemaal kleine losse stukjes. Dit betekent dat de oncilla moeilijker naar andere gebieden kan trekken, en moeilijker soortgenoten kan vinden.
- **Illegale jacht** - Veel mensen vinden de **vacht** van de oncilla erg mooi. Vooral vroeger werden heel veel oncilla's **gedood** voor de handel in hun vacht. Er werden bijvoorbeeld jassen van de vacht gemaakt. Hierdoor zijn er in korte tijd veel oncilla's verdwenen. Doordat de oncilla niet veel en snel jongen krijgt duurt het dus een tijd voordat er weer veel oncilla's zijn. Daarnaast gebeurt het soms dat wilde oncilla's gevangen worden, en verkocht worden als **huisdier**. Maar zo'n wilde kat is natuurlijk helemaal geen geschikt huisdier!
- **De mens** - Oncilla's leven in gebieden waar ook mensen leven. Dit leidt soms tot problemen. Meestal zoekt de oncilla wilde prooien, zoals kleine zoogdieren of knaagdieren uit. Maar soms eet hij ook een kip. Daar zijn de mensen niet zo blij mee, en schieten de oncilla dan dood, als **wraak**.

Op dit plaatje zie je de vacht van een oncilla. Een levende is toch veel mooier?

Er bestaat een lijst waarop staat hoe het met alle diersoorten van de wereld gaat. Dit is de **Rode Lijst**. Die lijst is gemaakt door een organisatie die het **IUCN** heet. IUCN staat voor de International Union for Conservation of Nature. In het Nederlands betekent dit: de internationale unie voor de bescherming van de natuur.

De oncilla staat ook op deze lijst, en heeft de status '**kwetsbaar**'. Dit betekent dat er een kans is dat hij zal uitsterven als we niks doen.

Waarom zou het erg zijn als de oncilla uitsterft?

Dat is een goede, en heel belangrijke vraag. Je hebt vast al op school geleerd over hoe **dieren in de natuur met elkaar samenleven**. Dieren en planten vormen "**voedselketens**". Dit betekent dat dieren elkaar nodig hebben om te overleven. Vergelijk de natuur maar met een auto. Als je daar 1 onderdeel uithaalt, dan rijdt de hele auto niet meer goed. En het is natuurlijk ook gewoon verdrietig als zo'n mooi dier er straks niet meer is.

Wat kun jij doen om de oncilla te helpen?

Er zijn verschillende dingen die je kunt doen om de oncilla te **helpen**. Maar misschien denk je 'wat kan ik nu doen'?

Manier 1:

Het is leuk en heel belangrijk als jij een **spreekbeurt** over de oncilla geeft. Dan kun je jouw klasgenoten meer vertellen over deze mooie kat. En waarom het niet zo goed gaat met de oncilla.

Tips!

- Begin je spreekbeurt meteen **noordelijke oncilla-quiz**.
- Laat mooie **plaatjes** en **foto's** van oncilla's zien.
- Laat **filmpjes** van oncilla's zien, kijk maar eens bij de links of op YouTube.
- Deel aan het einde van je spreekbeurt **informatie voor ouders** uit aan je klasgenoten.

Neem de **Flyer** mee over Stichting SPOTS die je in je e-mail hebt ontvangen.

Manier 2:

Je kunt **met je school of klas een actie voor de oncilla** bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop**, **loterij** of **rommelmarkt** organiseren. Of misschien heb je zelf nog een veel beter idee. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een project voor het **behoud van de oncilla** steunen. Het geld kun je naar Stichting SPOTS overmaken en dan kun je erbij zeggen dat het geld bedoeld is voor de oncilla. In de mail die we gestuurd hebben, zit ook een A4 'organiseer een kattendag'. Hierin staan leuke acties die jij en je klasgenoten kunnen uitvoeren om de oncilla te helpen.

Op deze site vind je ook meer informatie:

<http://www.stichtingspots.nl/>

Wat doet Stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland **nog geen organisatie** die zich **inzet voor de katachtigen** die met **uitsterven worden bedreigd**. Daarom is in 2004 Stichting SPOTS opgericht. **SPOTS** staat voor **Save and Protect Our TreasureS** (bewaar en bescherm onze schatten). SPOTS betekent ook 'vlekken' (die veel katachtigen hebben) en SPOTS verwijst naar 'in de spotlights zetten'. Hiermee bedoelen we dat we zoveel mogelijk aandacht proberen te vragen voor de wilde katachtigen. Daarnaast staat SPOTS voor 'plekken'. Stichting SPOTS vraagt aandacht voor plekken op de wereld waar iets gedaan wordt voor natuurbescherming.

Knuffelfarms

Veel mensen bezoeken in Afrika en Azië projecten waar je kunt **knuffelen** met jonge tijgers en/of leeuwen. Deze dieren worden hiervoor speciaal gefokt en er wordt verteld dat deze dieren, als ze groot zijn geworden, worden teruggeplaatst in het wild. Maar dat kan helemaal niet! Dieren die gewend zijn geraakt aan mensen, kunnen niet voor zichzelf zorgen. Daarnaast is het eigenlijk heel erg zielig om te knuffelen met jonge leeuwjes of tijgers. De dieren worden namelijk al heel vroeg weggehaald bij hun moeder. En dat is verdrietig voor beide.

Stichting SPOTS probeert daarom ook voorlichting te geven over dit onderwerp. **Knuffelfarms** noemen wij deze plaatsen waar je kunt knuffelen met dieren zoals leeuwen en tijgers. Wij willen duidelijk maken dat knuffelen met roofdieren zoals leeuwen en tijgers, helemaal niet goed is. In de flyer die je ontvangen hebt in de email, is meer informatie terug te vinden over dit onderwerp. Er is zelfs een aparte website waar je alles kunt lezen: www.knuffelfarms.nl

Hoe werkt Stichting SPOTS?

- SPOTS probeert in Nederland op allerlei manieren aandacht te vragen voor de katachtigen. Ze is bijvoorbeeld regelmatig **aanwezig in dierenparken, op scholen** en op **evenementen**. Hier vertellen de vrijwilligers van SPOTS over de **katachtigen** en dat heel veel van deze dieren met uitsterven worden bedreigd.
- Maar SPOTS ontwikkelt ook **informatiemateriaal over de katachtigen voor kinderen zoals jij die graag een spreekbeurt willen geven over katachtigen**. Op onze website kan iedereen van alles lezen over alle wilde katten die in de wereld leven.
- Daarnaast probeert SPOTS geld in te zamelen voor projecten die zij ondersteunt.

Op deze site vind je meer informatie:

<http://www.stichtingspots.nl/>

Leuke weetjes

Wist je dat...?

- ☐ Sommige oncilla's helemaal zwart zijn? Kijk maar naar het plaatje hiernaast, waar je een gewone en een zwarte oncilla ziet.
- ☐ De oncilla goed kan klimmen, maar ook goed kan zwemmen?
- ☐ De oncilla het meest verwant is aan de Geoffroy's kat en de nachtkat?
- ☐ De territoria van mannetjes groter zijn dan die van vrouwtjes? Territoria van vrouwtjes zijn gemiddeld 0,9-2,8 km² en van mannetjes 4,8-17 km².
- ☐ Vogels eerst worden geplukt voor de oncilla hem eet?

Op dit plaatje zie je een oncilla. De foto is genomen met een **cameraval** in Bolivia. Op het kleine plaatje zie je zo'n cameraval aan een paal. Onderzoekers plaatsen deze camera's op een plek waarvan ze denken dat een bepaald dier daar voorkomt. Als een dier dan langs de camera loopt wordt er een foto genomen. Zo kunnen onderzoekers een heleboel gegevens verzamelen, zoals welke dieren er voorkomen, hoeveel, waar ze vooral voorkomen enz.

Alle Links

Deze links kun je gebruiken voor handige **informatie**:

- <http://www.stichtingspots.nl/>
- <http://nl.wikipedia.org/wiki/Tijgerkat>
- <http://www.allemaalkatten.nl/wilde-katten/tijgerkat>

Deze links kun je gebruiken voor **mooie plaatjes**:

- <http://www.arkive.org/oncilla/leopardus-tigrinus/>
- <http://wildcatsmagazine.nl/wild-cats/tiger-catoncilla-leopardus-tigrinus/>
- <http://pusypus.blogspot.nl/2013/10/oncilla-leopardus-tigrinus.html>

Deze links kun je gebruiken voor **filmpjes**:

- <http://www.arkive.org/oncilla/leopardus-tigrinus/video-00.html>
- https://www.youtube.com/watch?v=i4xuThGSI_4

Gebruikte bronnen

- <http://www.stichtingspots.nl/>
- <http://www.arkive.org/oncilla/leopardus-tigrinus/>
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Oncilla>
- <http://wildcatsmagazine.nl/wild-cats/tiger-catoncilla-leopardus-tigrinus/>
- <http://www.wcsbolivia.org/Informative-resources/News-room/articleType/ArticleView/articleId/1107/WCS-Publishes-Scientific-Whos-Who-of-Bolivian-Mammals.aspx>
- <http://www.planet-mammiferes.org/drupal/en/node/38?indice=Leopardus+tigrinus>
- <http://pusypus.blogspot.nl/2013/10/oncilla-leopardus-tigrinus.html>
- <http://www.naturespy.org/>

Stichting SPOTS
L.P. van Mallandstraat 46
4754 AP Stampersgat
E: info@stichtingspots.nl
Tel: 06-4094 7232
www.stichtingspots.nl
www.knuffelfarms.nl
Rekeningnummer:
IBAN: NL90INGB0004611235
BIC: INGBNL2A

